

Nr 41

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statlig kreditgaranti för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt domänverkets skogsarbetare.

I en den 27 oktober 1961 dagtecknad, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 191, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att *dels* medgiva att statlig kreditgaranti må på i propositionen angivna grunder fram till den 1 januari 1965 beviljas intill ett belopp av 3 000 000 kronor för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt skogsarbetare vid domänverket; *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att biträda ackord och eljest eftergiva statens rätt på grund av fordran som uppkommer i anledning av de garantiåtaganden, som förordats i propositionen.

Departementschefen har anfört följande: »Den hastigt ökande mekaniseringen inom storskogsbruket sker till viss del genom att arbetstagarna skaffar egna maskiner. Vissa av dessa maskiner, främst traktorer med utrustning för virkestransport, kräver stora kapitalinsatser. Givet är att arbetstagarna i de flesta fall måste finansiera anskaffningen av sådan kapitalkrävande utrustning genom att uppta krediter. I både arbetsgivarnas och arbetstagarnas intresse torde, såsom domänstyrelsen framhåller, ligga att dylika krediter kan tillhandahållas på ett sätt som ej onödigtvis försvårar eller fördyrar utnyttjandet av den arbetsbesparande utrustningen. De större enskilda skogsbruksföretagen har också börjat lämna sina arbetstagare finansiell hjälp till maskinanskaffning av berört slag.

Enligt min mening bör jämväl domänverket äga möjlighet att stödja sina arbetstagares anskaffning av sådana för skogsarbete avsedda traktorer med tillbehör och större redskap, som uppenbart är ägnade att rationalisera och effektivisera arbetet och som anses böra ägas av arbetstagarna. Med hänsyn härtill och under hänvisning till de skäl domänstyrelsen i övrigt anfört tillstyrker jag styrelsens av remissinstanserna biträdda förslag, att statlig kreditgaranti skall kunna beviljas för lån, som arbetstagarna upptar för anskaffning av utrustning av nyss nämnt slag. Jag förordar därför, att domänstyrelsen bemyndigas medgiva sådan garanti för lån hos kreditinrättningar som styrelsen godkänner intill det i framställningen angivna beloppet 3 000 000 kronor. Bemyndigandet bör avse tiden intill den 1 januari 1965.

Kreditgaranti bör högst kunna avse hela anskaffningskostnaden. En och samme låntagare bör dock enligt min mening ej utan särskilda skäl beviljas garanti för högre belopp än 60 000 kronor. Såsom ytterligare förutsättning för att kreditgaranti må beviljas bör gälla att låntagaren är yrkesskicklig

skogsarbetare som med domänverket tecknat anställningsavtal, varigenom verket åtagit sig att tillhandahålla honom arbete under minst 200 dagar under varje anställningsår och arbetstagaren förbundet sig att utföra ifrågasvarande arbete. Amorteringstiden, som bör börja genast, torde få bestämmas med hänsyn till utrustningens ekonomiska livslängd. Utan att särskilda omständigheter föreligger synes amorteringstiden dock ej böra utsträckas utöver en tid av sex år räknat från lyftningsdagen. Vidare bör gälla att ränta fastställs efter bankmässiga grunder och att säkerhetsfrågan löses i i enlighet med vad domänstyrelsen förordat i sin framställning.

För att täcka eventuella förluster till följd av beviljade garantier torde, såsom riksrevisionsverket föreslagit, domänstyrelsen böra äga anlita driftmedel. I likhet med vad fallet är i fråga om statlig kreditgaranti för lån för rationalisering på jordbrukets område torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att biträda ackord och eljest eftergiva statens rätt på grund av fordran, som uppkommer i anledning av förevarande garantiåtaganden.

De bör ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga närmare bestämmelser rörande kreditgarantiverksamheten.»

Utskottet. Utskottet delar departementschefens uppfattning att domänverket bör erhålla möjlighet att, i likhet med vad som sker hos flertalet större skogsföretag, lämna ekonomisk hjälp till sina skogsarbetare för inköp av traktorer och andra mera kostnadskrävande redskap för skogsbruket. Att såsom föreslagits för ändamålet lämna statlig kreditgaranti mot säkerhet med användande av s. k. lösöreköpskontrakt synes utgöra en lämplig lösning på finansieringsfrågan. I enlighet med vad som framhållits i propositionen bör för lämnande av kreditgarantin bland annat uppställas krav på yrkeskicklighet hos låntagaren och avtal om varaktig sysselsättning mellan honom och domänverket. Som storleken av den avsedda garantiramen synes väl avvägd och de i propositionen i övrigt framlagda förslagen ej heller föranleder någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) medgiva att statlig kreditgaranti må på i det föregående angivna grunder fram till den 1 januari 1965 beviljas intill ett belopp av 3 000 000 kronor för lån avseende anskaffning av vissa maskiner m. m. åt skogsarbetare vid domänverket; samt

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att biträda ackord och eljest eftergiva statens rätt på grund av fordran som uppkommer i anledning av de garantiåtaganden, som förordats i det föregående.

Stockholm den 28 november 1961

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Lage Svedberg, Jonsson, Bertil Andersson*, Hermansson, Nils Hansson*, Mossberger, Jonasson, Hedström, Uno Olofsson och Ringaby*;

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie, fru Lindskog, herrar Arweson, Antby*, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda, Lundmark, Nilsson i Bästekille, Eskilsson i Likenäs och Stiernstedt.

* Ej närvarande vid justeringen.